

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för svenska språket

I ena stunden

Hannes Johansson

Språkvetenskapligt självständigt arbete SV1301, 15 hp

Svenska språket

HT 2013

Handledare: Benjamin Lyngfelt

Sammandrag

Denna uppsats behandlar konstruktionen *ena.andra/nästa* i sin funktion av att uttrycka ett pågående allmänt tillstånd av förändring mellan två specifika tillstånd. Konstruktionen används vanligen för att uttrycka känslomässiga tillstånd t.ex ”Jag mår bra i ena stunden, dåligt i den andra” men kan även användas för att uttrycka förändring mellan mer konkreta tillstånd.

Syftet med uppsatsen kan sägas vara tvådelat. Först och främst analyseras och karaktäriseras konstruktionen. Detta görs genom analys av konstruktionens grammatiska egenskaper, dess enskilda element och även genom tillämpning av ett retoriskt perspektiv. Den andra sidan av syftet är att presentera konstruktionen i en konkret konstruktionspost. Konstruktionsposten är utformad efter en mall etablerad inom projektet ”Ett svenskt konstruktikon” som för tillfället pågår vid Göteborgs Universitet. Målet med projektet är just att skapa ett svenskt konstruktikon. Ett konstruktikon kan liknas vid ett lexikon med den uppenbara skillnaden att det hanterar konstruktioner och inte lexem. Konstruktikonet som utvecklas inom projektet kommer enbart att vara en elektronisk resurs som även är kompatibel med en mängd andra elektroniska språkresurser, t.ex Svenskt Frasnät.

Analysen av konstruktionen utgår både från fabricerade exempel och faktiskt språkbruk. Det faktiska språkbruket är resultatet av sökningar i språkresursen Korp. Utöver detta har SAG (Svenska Akademiens Grammatik) använts i relativt stor utsträckning för att närmare undersöka konstruktionens grammatiska egenskaper.

Analysen visade att konstruktionen uppvisade vissa begränsningar vad gäller tempus, species och numerus. Tidsenheterna (t.ex stunden) tillåter endast singular och i de flesta fall tillåter de även bara bestämd form (med undantag för konstruktionens andra led när det konstrueras med *nästa*). Vad gäller tempus visade sig konstruktionen vara beroende av kontexten. Konstruktionen uppvisade dock även möjlighet till variation i t.ex ordföljd och realisation av tillstånd. *I ena stunden mår jag bra, i nästa dåligt* och *jag mår bra i ena stunden, dåligt i nästa* är båda vanligt förekommande ordföljder i konstruktionen.

Nyckelord: Konstruktion, konstruktionsgrammatik, samordning

Innehållsförteckning

Sammandrag.....	2
1. Inledning	1
1.1. Syfte	1
2. Bakgrund.....	1
2.1. Frasnät.....	2
2.2. Konstruktikon.....	2
3. Teori och metod	4
3.1. Konstruktioner och identifiering av konstruktioner	4
3.2. Det faktiska bruket	6
3.3. Sökningar i korp.....	6
3.4. Konstruktionspost	7
4. Analys	8
4.1. Vad gör <i>ena.andra/nästa</i> till en konstruktion?.....	9
4.1.1. <i>Betydelse</i>	9
4.1.2. <i>Form</i>	9
4.2. Konstruktionens ramar & begränsningar	10
4.2.1. <i>Pluralisering</i>	10
4.2.2. <i>Preteritum</i>	11
4.2.3. <i>Implicit föränderlighet</i>	12
4.2.4. <i>Positivt – Negativt</i>	13
4.3. Element	13
4.3.1. <i>Nästa</i>	13
4.3.2. <i>Ena</i>	14
4.3.3. <i>Andra</i>	15
4.3.4. <i>Sammanfattning ena/andra</i>	17
4.3.5. <i>Nästa (forts.)</i>	17
4.4. Retorik.....	17
4.4.1. <i>Parallellism</i>	18
4.4.2. <i>Ellips</i>	18
4.4.3. <i>Indelningar</i>	19
4.5. Struktur.....	20
4.5.1. <i>Ellips samordning</i>	20

4.5.2 Ordföljd.....	21
4.5.3. Konstruktionspost för ena.andra/nästa	23
5. Diskussion.....	24
5.1. Konstruktionens flexibilitet.....	24
5.2. Korpusarna	24
5.3 Avslutande summering & tankar.....	24
Litteraturlista.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1. Inledning

Vad innebär det när någon säger: ”Jag mår dåligt i ena stunden, bra i den andra”? För de flesta är innebörden uppenbar – det är knappast frågan om två specifika stunder där personen ger uttryck för ett enskilt händelseförlopp. Personen uttrycker snarare ett pågående tillstånd av abrupt föränderlighet mellan att må dåligt och bra. Det finns alltså något mer bakom uttrycket - en idé om dess innebörd som inte kan härledas enbart utifrån uttryckets enskilda delar. Det är ingen ovanlighet att språk uppvisar sådana här mönster – mönster som är mer specifika än generella grammatiska strukturer men mer generella än specifika lexikala enheter. De kallas konstruktioner.

1.1. Syfte

Jag har valt att kalla konstruktionen *ena.andra/nästa* och syftet med uppsatsen är att utröna konstruktionens egenskaper. Konstruktionen ska analyseras och karaktäriseras. Konstruktionen skall även presenteras i en konstruktionspost utifrån en mall etablerad i ett pågående projekt vid Göteborgs universitet med syfte att skapa ett svenskt konstruktikon. Ett konstruktikon kan liknas vid ett lexikon som istället för att definera ord definerar konstruktioner.

2. Bakgrund

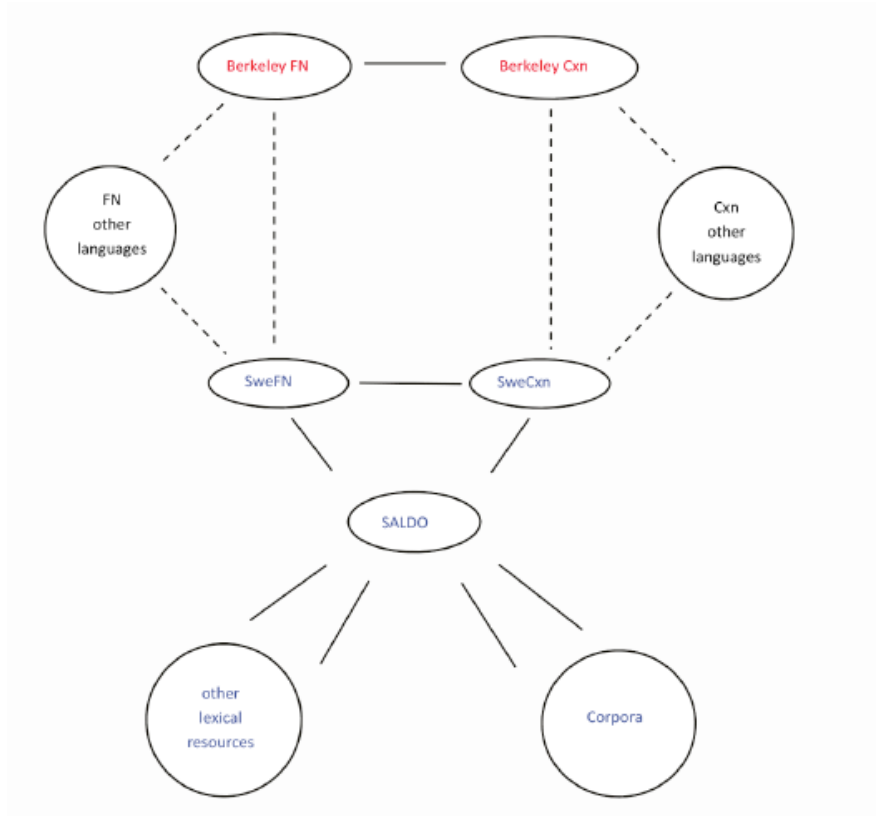
Jag kommer att tala om bakgrund snarare än tidigare forskning. Bakgrunden och motivationen till denna uppsats finner vi i projektet *ett svenskt konstruktikon*, ett projekt med målet att utveckla en databas för just svenska konstruktioner. Inom ramen för projektet ligger fokus för kortare uppsatser som denna på att beskriva och definiera konstruktioner som är orörda utifrån ett konstruktionsgrammatiskt perspektiv, varför det vore ett tämligen fruktlöst åtagande att försöka relatera uppsatsen till tidigare forskning: konstruktionen jag undersöker har inte tidigare undersökts utifrån de perspektiv som här kommer att tillämpas.

2.1. Konstruktikon

Ett konstruktikon kan på många sätt liknas vid ett lexikon med den uppenbara skillnaden att ett konstruktikon presenterar konstruktioner i stället för ord. Motivationen bakom att skapa ett konstruktikon är att utforska en del av vår språkliga verklighet som tidigare har hamnat i periferin för språkforskningen. Inte bara kan detta ge oss en bättre förståelse för språk som fenomen och vidga vyn för språkforskningen i stort utan ett konstruktikon kan även tillämpas i praktiken vid inläring av språk (då mest för inlärare som söker lära sig ett språk vars konstruktioner de inte är bekanta med) . Exakt vad konstruktionsgrammatik och konstruktioner är kommer att beskrivas närmare i teorikapitlet nedan.

2.2. Frasnät

Det svenska konstruktikonet som nämndes ovan, vilket också går under namnet SweCxn efter den etablerade internationella förkortningen Cxn för konstruktikon, utvecklas parallellt med ett svensk frasnät (SweFN). Både SweCxn och SweFN har sin utformning rotad i det engelska frasnät som skapats på UC Berkeley, USA. Det var även på UC Berkeley som Charles J Fillmore med kollegor utvecklade den nya teoriinriktningen *ramsemantik*, vilken är frasnätens moder. Ramsemantiken utgår från att alla ord bäst kan förstås utifrån en semantisk ram: En beskrivning av en typ av händelse, relation eller entitet och deltagarna som är involverade. Jag tar ett exempel direkt hämtat från Framenets hemsida, nämligen matlagning. Typiskt kräver matlagning en person som lagar maten (kock), maten som faktiskt lagas (mat), något som håller maten när den tillagas (kärl) och någon källa till värme (uppvärmningsinstrument). Detta representeras i Framenet som en ram vid namn applicera_värme (apply_heat). Kock, mat, kärl och uppvärmningsinstrument kallas fraselement (frame elements) och ord som ”väcker” ramen, t.ex koka eller baka är då lexikala enheter (lexical units) tillhörande applicera_värme-ramen. Anledningen till att jag nämner frasnät är att ett annat mål med SweCxn, förutom att faktiskt utveckla det, är att göra det kompatibelt med andra språkteknologiska verktyg, både på svenska och andra språk. Nedan följer en bild, hämtad från en projektpresentation av ”Ett svenskt konstruktikon” (Lyngfelt m.fl 2013).

Figur 1

En abstraktion av språkresursernas sammanflätning genom nätet.

Om målet är att så många olika språkliga resurser ska samverka kräver det givetvis att deras modeller på något sätt kan sammanvävas, vilket spelar en stor roll i hur konstruktioner presenteras i konstruktikonet. En konstruktionsmall presenteras i kapitlet *Metod & Teori*.

3. Teori och metod

3.1. Konstruktioner och identifiering av konstruktioner

En vanligen citerad definition av ”konstruktion” har Adele.E.Goldberg (1995: 4) som upphovskvinna:

”C is a CONSTRUCTION iffdef C is a form-meaning pair $\langle F_i, S_i \rangle$ such that some aspect of F_i or some aspect of S_i is not strictly predictable from C’s component parts or from other previously established constructions¹.”

Martin Hilpert har i introduktionskapitlet till sin kommande lärobok “Construction grammar and its application in English” gjort en dissekering av denna definition. Utifrån definitionen går att utvinna tre kriterier för att identifiera en konstruktion och Hilpert förklarar dem som följande:

- En konstruktion parar ihop en form med en betydelse (i definitionen står F för form och S för semantik)
- Genom kraften av att vara ett form-betydelse-par är en konstruktion en enhet av kunskap snarare än en form som skulle kunna beskrivas utan att ta hänsyn till talarens språkkunskaper.
- Antingen en aspekt av formen eller en aspekt av betydelsen är oförutsägbar, dvs någon aspekt av konstruktionen följer inte vedertagna mönster för standardiserat språkbruk.

De två första kriterierna är mindre relevanta för den typ av konstruktioner jag talar om då de innefattar all lingvistisk kunskap mellan himmel och jord – lexem, morfem, syntaktiska mönster osv. Teorin Hilpert presenterar i sin lärobok kategoriserar visserligen all kunskap om språk som kunskap om konstruktioner, då

¹ Delen av definitionen som behandlar redundans (“or from other previously established constructions”) har kritiserats då det har visat sig att redundans är vanligt förekommande i det kognitiva systemet. Förekomst av konstruktionsspecifika drag kan dock vara ett användbart kriterium för att fastställa en konstruktions existens. Redundans har alltså både för och nackdelar när det kommer till utveckling av konstruktikon och bör hanteras med varsamhet. (Lyngfelt m.fl 2013)

språket enligt teorin är uppbyggt enbart av sådana, men fokus inom konstruktionsgrammatiken ligger inte främst på att beskriva de konstruktioner som redan finns tillgängliga i lexikon och grammatikor. Fokus ligger snarare på att identifiera de konstruktioner som inte kan placeras i varken lexikon eller grammatikor då konstruktionerna i fråga uppvisar egenskaper som är både grammatiska och lexikala och således har hamnat i en slags ”grå-zon” mellan de redan etablerade titanerna, vilket för oss vidare till det tredje och därmed det viktigaste kriteriet: Oförutsägbarhet vad gäller form eller betydelse. För att förklara oförutsägbarhet är det enklast att först förklara vad som menas med förutsägbarhet.

Om en grupp av ord kan förstås enbart utifrån etablerad kunskap om orden i sig (lexikon) och de strukturer orden vanligen följer (grammatik) så är både formen och betydelsen förutsägbar, vilket betyder att när en grupp av ord inte kan förstås antingen utifrån kunskap om orden i sig eller kunskap om strukturerna orden vanligen följer så är någon aspekt av ordgruppen oförutsägbar, vilket gör den till en konstruktion. Nedan följer några exempel på konstruktioner där betydelsen respektive formen är oförutsägbar.

Enbart betydelse

1. Måla djävulen på väggen
2. Kasta sten i glashus
3. En vit lögn

Alla tre exempel ovan bryter inte mot några etablerade regler vad gäller form (grammatik) men betydelsen kan inte förklaras enbart utifrån att förklara de innefattande orden. När orden uppträder i exakt denna följd får de en oförutsägbar betydelse.

Enbart form

4. En klänning med skärp och en utan (ellips.samordning)

Om två samordnade satser eller fraser är partiellt identiska kan identiska delar underförstås i någondera satsen/frasen. Detta är alltså en konstruktion som bryter mot konventionella regler vad gäller form men knappast betydelse.

Metoden är alltså inte svårare än sådan. I sökandet efter konstruktioner gäller det att hitta generaliserade former som avviker från konventionellt bruk vad gäller form och/eller betydelse.

3.2. Det faktiska bruket

Att konsultera sin egen språkkänsla är ofta en bra början för att förstå användningen av en konstruktion. En enskild individs språkkänsla behöver dock inte vara representativ för språkverkligheten. För att studera språkverkligheten behöver man tillgång till genuint språkbruk. Detta språkbruk kommer jag främst att hämta från språkbanken Korp, där sökmotorn tillåter avancerade sökningar efter särskilda språkliga strukturer i en mängd olika korpusar. Korpusarna jag kommer att använda i mina sökningar är *skönlitteratur*, *bloggmix* och *tidningstext*. Jag kommer även att använda mig av sökmotorn Google, men då enbart för att finna autentiska exempel av konstruktionen som i min mening är mer pedagogiska eller utarbetade i jämförelse med dem jag funnit i Korp.

3.3. Sökningar i korp

När det kommer till sökningar i Korp uppvisar konstruktionen några komplikationer som många andra konstruktioner inte uppvisar.

Konstruktionens obligatoriska element, som till stor del består av olika fraser uppvisar inte samma restriktioner som många andra konstruktioner. Fraserna har i sin helhet samma begränsningar som en vanlig påståendesats. Konstruktionen har alltså inga begränsningar när den berskriver ett tillstånd. Meningen ”I ena stunden är jag helt rabiatt på grund av saker som för många kan verka helt irrationella eller kanske till och med vanvettiga, i nästa stund är jag kolugn.” är ett fullkomligt acceptabelt bruk av konstruktionen. Det blir då väldigt svårt, för att inte säga omöjligt, att skapa en konkret söksträng som fångar alla förekomster av konstruktionen. Den enda lösningen blev således att enbart söka strängen ena+stunden/ögonblicket/dagen/sekunden. Att söka efter ena+substantiv bestämd

form skulle släppa in alldeles för mycket irrelevant användning, varför jag valde att söka på de tidsenheter som i min mening bäst kan representera en abrupt förändring. Detta ledde visserligen till att det fortfarande slank in en del ”icke-konstruktioner” men att lokalisera de faktiska förekomsterna var en tämligen enkel uppgift. Jag kommer att presentera exempel av faktisk användning av konstruktionen där jag menar att detta skulle fylla något syfte. Om ett fabricerat exempel enligt min mening representerar verkligheten lika bra som ett faktiskt exempel (eller till och med är nödvändigt för att påvisa något relevant om konstruktionen) så kommer jag inte att använda ett faktiskt exempel. Autentiska exempel markeras med antingen B, T eller S beroende på vilken korpus de är hämtade från - B för bloggtext, T för tidningstext och S för skönlitteratur.

3.4. Konstruktionspost

Uppsatsen kommer att analysera och problematisera konstruktionen utifrån många olika perspektiv, men målet är ändå att uppsatsen mynnar ut i en konkret, lättförståelig och på många sätt kortfattad konstruktionspost som ändå rättvist presenterar konstruktionen. Nedan följer mallen för konstruktionsposten, som beskriven av Lyngfelt & Forsberg (2012). Saldo omnämns ofta i informationsfältet, vilket då refererar till lexikonsresursen SALDOs format som är skapat för att hantera stora mängder ord.

Fält	Typ av information
id	Konstruktionens namn
type	Cx, Cat eller Role. Cx är benämningen på konstruktioner. Role (deltagarroll) och Cat (grammatisk kategori) är andra typer i databasen
cat	Här anges formkategori i Saldo-format, t.ex. vb för verb och nn för substantiv. För flerordsfraser tillfogas ett m (för multi-word expression), t.ex. vbm. Traditionella frasbeteckningar (XP) är neutrala med avseende på en- eller

	flerordsstatus
inheritance	Eventuell arvsrelation – Endast relevant om konstruktionen ärver egenskaper från en överordnad mer generell konstruktion
evokes	Om konstruktionens betydelse aktualiserar en rambetydelse anges detta här. Det är dock inte alltid någon sådan koppling finns, dels eftersom FrameNet inte är fullständigt, men framför allt därför att ramar hör samman med lexikal betydelse vilket inte alla konstruktioner matchar.
definition	Fritextdefinition där konstruktionselementen ingår och markeras
structure	Morfosyntaktisk struktur, ordklass, frastyp, böjningsinfo och eller lexem
cee	Ev. lexikalt specifika led i cx, angivna som Saldo-enheter
coll	Ev. led som är påfallande vanliga i konstruktionen
construction_elements	Konstruktionselement (led som ingår i, eller förutsätts av cx); ange roll, kategori, böjningsinfo och/eller lexem för de olika elementen
examples	Autentiska exempel där cx-elementen taggas.
comment	Eventuella kommentarer till analysen
reference	Hänvisning till analysens källa

4. Analys

Den här delen av uppsatsen kommer förklara konstruktionen relativt ingående utifrån en mängd olika perspektiv. Först och främst kommer jag att diskutera vad som gör konstruktionen till en konstruktion, för att senare analysera konstruktionens övergripande ramar, dess individuella element och till sist även dess retoriska egenskaper.

4.1. Vad gör *ena.andra/nästa* till en konstruktion?

I metod och teori-kapitlet presenterades en kortare metod för att identifiera konstruktioner. Här kommer jag att applicera den metoden på *ena.andra/nästa* konstruktionen.

4.1.1. Betydelse

Är betydelsen verkligen oförutsägbar? Hör man någon säga ”jag mår dåligt i ena stunden, bra i den andra” känns betydelsen kanske så intuitiv att den inte kan sägas vara oförutsägbar. Detta stämmer dock inte riktigt. *Ena stunden* står ju i bestämd form, vilket i konventionellt språkbruk skulle innebära att det talas om en avgränsad och specifik stund. Så är inte fallet. Det handlar snarare om många stunder som står i kontakt med många andra stunder. Vidare uttrycker konstruktionen även en *abrupt* föränderlighet. Det finns egentligen inget som säger att den ”ena stunden” är i kontakt med ”den andra”, i alla fall inte i konventionellt språkbruk. Inom konstruktionen skapas dock en relation mellan *ena* och *andra* som på många sätt skiljer sig från pronomens traditionella roller. Detta undersöks närmare under kapitlet *Element*.

4.1.2. Form

Till en början funderade jag på om tendensen att utelämna bestämd artikel framför ”ena” kunde vara ett tecken på en oförutsägbar form, men en snabb titt i SAG begravde den idén. Den bestämda artikeln får i konventionellt språkbruk utelämnas framför *ena* i nominalfraser med substantiviskt huvudord (SAG, volym 3, Telemann et al). Jag funderade även på tendensen till satsradning. Konstruktionen består ju av två huvudsatser som i regel saknar samordnande konjunktion. Trots att man lär sig tidigt i skolan att satsradning är något man ska undvika som pesten, kan vi läsa om satsradning i SAG: ”Sekvens av meningar vilka i skriven text avgränsas från varandra endast med komma och därigenom anges som mera samhöriga inbördes än med den omgivande texten” (SAG, volym 1, Telemann et al). Satserna i konstruktionen kan ju sägas vara extremt samhöriga inbördes då de ger uttryck för ett enda konkret händelseförlopp. Formen är alltså inte oförutsägbar på något sätt.

Det är dock väldigt vanligt att konstruktionen förekommer tillsammans med en annan konstruktion vid namn *ellips.samordning* vilket jag går in på närmare under struktur-kapitlet.

4.2. Konstruktionens ramar & begränsningar

Under detta kapitel kommer jag att redogöra för konstruktionens ramar och begränsningar. Vid första anblick av konstruktionen kan man ställa sig en mängd frågor om vad konstruktionen tillåter vad gäller grammatiska och lexikala ramverk, t.ex kan konstruktionen pluraliseras? Kan den skrivas i preteritum? Finns det tillåtna lexikala variationer inom konstruktionen? Dessa frågor besvaras alltså under detta kapitel.

4.2.1. Pluralisering

Andra har kan ha funktionen av många olika sorters pronomen (SAG, volym 2, s.454). En bättre bild av dessa pronomens egenskaper presenteras under kapitlet *Element*. Distinktionen mellan dessa pronomen är väldigt relevant när det gäller pluralisering av konstruktionen. Om vi undersöker de tidigare nämnda exemplen ”Jag mår dåligt i ena stunden, bra i den andra” samt ”Jag mår dåligt i vissa stunder, bra i andra” finner vi att ”andra” i singular-exemplet främst har funktionen av ett ordinativt pronomen men i plural-exemplet av ett perspektivt pronomen. Detta innebär en betydelseförändring. I sin form av ett ordinativt pronomen blir innebörden att den *andra stunden* följer direkt efter den *ena* på samma sätt som två följer ett. Det finns inga andra stunder däremellan. Detsamma gäller inte i plural-exemplet. Det finns inget som säger att en *viss* stund föregår en *annan*. Plural-exemplet uttrycker alltså inte alls samma abrupta föränderlighet mellan två angränsande stunder. När man talar just om *stunder* kan det vara svårt att se den uppenbara skillnaden, då en stund är en subjektiv tidsenhet. För att illustrera skillnaden bättre följer ett exempel där jag använder dagar. Jfr.

5. Ena dagen mår han dåligt, den andra mår han bra

6. Vissa dagar mår han dåligt, andra mår han bra

För att vidare illustrera skillnaden kan man även använda sig av en betydligt kortare tidsenhet. Jfr.

7. Ena sekunden mår han dåligt, den andra mår han bra

8. Vissa sekunder mår han dåligt, andra mår han bra

Här är skillnaden ännu tydligare. Den andra meningen blir för de flesta språkbrukare semantiskt oacceptabel. Varför blir den det? I båda exemplen handlar det ju om flertalet sekunder. Givetvis är det så att alla sekunder i det första exemplet står i direkt kontakt med de andra sekunderna i exemplet (på grund av konstruktionen vet vi att det handlar om många förändringar trots att *sekund* står i bestämd form). De bildar tillsammans en enhet och det är själva förändringen som står i fokus. I det andra exemplet står inte förändringen från en viss sekund till en annan i fokus, utan de enskilda sekunderna i sig. De har som jag tidigare nämnt ingen relation till varandra. Sammanfattningsvis betyder detta att en pluralisering inom konstruktionen inte är tillåtet. Betydelsen förändras och hamnar utanför ”ramarna” för konstruktionen.

Som en parentes kan nämnas att den pluraliserade formen är mycket ovanlig. I de korpusar jag sökt i gick det ungefär en pluraliserad form på tio ”standard”-former. Jag har alltså gjort bedömningen att vad som kan verka vara en pluraliserad form av konstruktionen är en helt separat konstruktion som enbart uppvisar vissa likheter med den aktuella konstruktionen.

4.2.2. Preteritum

Om man skriver om konstruktionen i preteritum uppstår en tydlig betydelseskilnad (eller snarare en möjlig betydelseskilnad). Jfr.

9. I ena stunden älskar hon honom, i den andra hatar hon honom”

10. I ena stunden älskade hon honom, i den andra hatade hon honom”

I det första exemplet blir innebörden ett konstant eller återkommande ombyte av känslor helt oberoende av kontext. I det andra exemplet är detta inte alls givet – kontexten kan vara helt avgörande för betydelsen. Jfr.

11. Hon hade ett nyckfullt temperament. I ena stunden älskade hon honom, i den andra hatade hon honom.

12. För henne var det droppen som fick bägaren att rinna över. I ena stunden älskade hon honom, i den andra hatade hon honom.

Skriver man om konstruktionen i preteritum måste man alltså, om vill behålla konstruktionens betydelse, använda sig av kontexten för att tydliggöra användningen. Om man istället kan utrona av kontexten att det faktiskt är två specifika stunder (eller någon annan tidsenhet) man talar om, så följer den användningen inte konstruktionens betydelsemönster och är därför inte heller ett exempel av konstruktionen.

4.2.3. *Implicit föränderlighet*

Följande exempel är hämtat från en bok-recension i sydsvenskan den 16 oktober 2012, där skribenten beskriver huvudpersonen i romanen.

”Hon åker expresshiss mellan samhällets källare och takterrass. Hon är världsstjärna ena ögonblicket, hemlös det andra. Hon tvättar Rolling Stones kalsonger på Grand hotell ena dagen, reser på valturné med Göran Persson den andra. Hon äter middag med playboys från Östermalm ena kvällen, ägnar sig åt ”primalterapi” med AIK-huliganerna i Firman Boys den andra.”

Vi finner tre exempel på konstruktionen i detta stycke och de har alla något gemensamt: de talar om unika tillstånd. Innebörden är inte att personen som beskrivs i stycket ständigt växlar mellan de två tillstånd som går att finna inom varje konstruktion. Varför är då denna användning över huvud taget ett exempel av konstruktionen? Jo, trots att denna användning inte uttrycker en konstant växling mellan de två specifika tillstånd som presenteras så uttrycker den fortfarande en föränderlighet av personens tillstånd. Återigen får vi se till kontexten. I den första meningen har en föränderlighet inom personen redan uttryckts, nämligen att hon ”åker expresshiss mellan samhällets källare och takterrass”. De följande konstruktionerna fungerar således som emfas genom exemplifiering av en tidigare uttryckt föränderlighet, varför det är möjligt för skribenten att använda presensform. Den pågåendeaspekt som uttrycks har inget med de specifika tillstånden att göra, utan med den föränderlighet i personens tillstånd som redan tidigare har uttryckts.

Föreställer man sig att skribenten börjat rada upp exempel av konstruktionen utan att tidigare uttrycka någon föränderlighet skulle stycket kanske verka ofullständigt, men det skulle fortfarande vara uppenbart för läsaren att de exempel som används uttrycker en föränderlighet som sträcker sig längre än de specifika tillstånd som presenteras inom konstruktionerna.

4.2.4. Positivt – Negativt

Detta nämns mest som en parentes. Konstruktionen har en överväldigande tendens att placera vad som kan antas vara eller representera ett positivt tillstånd i det första ledet och något som står i stark kontrast (negativt) i det andra ledet. Det motsatta förhållandet förekommer visserligen också, men den användningen har en relativt låg frekvens. Vad detta beror på kan jag enbart spekulera kring: Det verkar som att det föränderliga tillstånd konstruktionen förmedlar väldigt sällan ses som en positivt egenskap, varför det kanske är vanligare att lägga emphasis (slutklämnen) på det inom konstruktionen som kan antas vara det negativa. ”Jag mår dåligt i ena stunden, bra i den andra” verkar möjligtvis inte lika dystert som ”jag mår bra i ena stunden, dåligt i den andra.

4.3. Element

4.3.1. Nästa

Under mina sökningar i korp, i jakten på konstruktionens faktiska användning, fann jag nästan omedelbart att ”andra” ofta ersattes av ”nästa”. Användningen av ”nästa” var minst lika utbredd som användningen av ”andra”. Frågan blev omedelbart om det nya lexikala elementet innebar en ändrad betydelse. Vore så fallet skulle konstruktionerna givetvis kräva separation från varandra. Svaret på frågan var dock nej. Efter att ha gått igenom en mängd olika användningar av både ”andra” och ”nästa”-varianter kunde jag inte finna någon som helst betydelseskilnad. De används på samma sätt till samma mål. Jfr.

13. jag mår bra i ena stunden, dåligt i andra

14. jag mår bra i ena stunden, dåligt i nästa

Alla andra förekomster får samma analys. En konstruktion med ”nästa” kan alltid skrivas om med ”andra” och vice versa utan att betydelsen ändras. De uttrycker

samma abrupta och konstanta föränderlighet. Nämnas bör att formen av tidsenheten växlar från bestämd till obestämd när ”nästa” ingår i samma nominalfras som tidsenheten.

15. Jag mår bra i ena stunden, dåligt i nästa *stund*

Den här delen kommer att titta närmare på konstruktionens individuella element (lexikala). Det är visserligen sant att de individuella elementen ofta får nya egenskaper inom konstruktionens ramar men detta utesluter inte att de kan vara intressanta i sig och möjligen ge en bättre förståelse för konstruktionen som kan förbises om man enbart applicerar ett bredare perspektiv. Att analysera vilka nya egenskaper de enskilda elementen får i konstruktionen kan också vara en givande uppgift. Det enda egentligen statistiska elementet är *ena*, varför jag börjar med att undersöka just det ordet.

4.3.2. *Ena*

”*Ena* anger en referent i ett givet par av unikt identifierbara referenter” (SAG, volym 2, s.465) Den här beskrivningen av *ena* kan inte appliceras på det *ena* vi möter i konstruktionen. Beskrivningen, som gäller för *enas* mest frekventa bruk, är alltför specifik. *Ena* i konstruktionen åsyftar visserligen *en typ* av referent (en typ av referenter står i kontrast mot en annan typ av referenter) men inte i *ett givet* par, utan i en mängd par som delar samma referenttyp. Referenterna i paren är alltså inte unika. Inte heller är de identifierbara. Konstruktionen uttrycker en pågående aspekt och åsyftar alltså referentpar som har existerat (och kan antas vara identifierbara trots att talaren inte nödvändigtvis kan identifiera samtliga referentpar) men även referentpar som ännu inte har gett sig tillkänna och som därför inte kan identifieras. Faktumet att konstruktionen bara söker uttrycka en pågående förändring i tillstånd gör att alla element inom konstruktionen släpper de specificerande egenskaper som de besitter för att ge rum åt abstraktheten som ett flytande tillstånd kräver. Det enda som stämmer med konstruktionen i beskrivningen ovan är att *ena* anger en referent i ett referentpar.

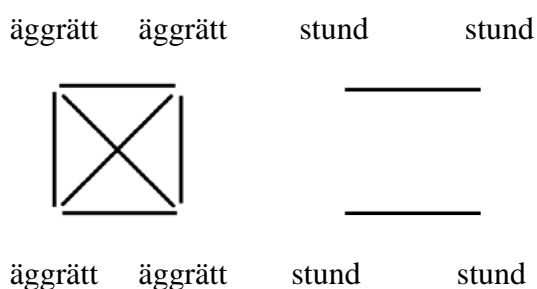
”För att ange en reciprok relation mellan alla möjliga par av referenter i en given mängd kan *den ena...den andra* parafraseras med reciprokt pronomen:

[...] den *ena* äggrätten blir den *andra* tämligen lik i smak och fason. [Äggrätter blir lika varandra]” (SAG, volym 2, s.465) Jfr även ”den ena dagen är den andra lik”

Nu böjar vi närma oss konstruktionen. Två egenskaper som den övre användningen introducerar stämmer för användningen i konstruktionen. Dels släpper denna användning det unika och identifierbara. Det handlar inte om två unikt identifierbara äggrätter. Dels uttrycker den i någon mån en pågåendeaspekt, i den mening att fenomenet av äggrätters likhet är något som alltid kommer att existera (se *blir* kontra *blev*). Det finns dock fortfarande några skillnader att peka ut.

1. Om vi tar ett exempel av konstruktionen: ”I ena stunden är jag glad, i den andra ledsn” har den ena och den andra stunden ingen ömsesidig och konstant relation till varandra. Med tanke på att relationen består just av tidsenheter är det snarare frågan om en enda konkret övergång.

2. Relationen i konstruktionen existerar enbart mellan varje referentpar, inte mellan alla referenter av samma karaktär, vilket demonstreras nedan i figur 1.

Figur 2

Utöver detta är dock användningen väldigt lik och det är också så nära man kommer konstruktionens användning av *ena* med SAG som vägledare. Vi går vidare till *andra* respektive *nästa*, där jag även kommer att återkomma till *ena* i viss mån.

4.3.3. Andra

Andra som pronomen kan klassificeras antingen som ett ordinativt, ett komparativt eller ett perspektivt pronomen (SAG, volym 2, s.454) En kortare genomgång av vad som karakteriserar de olika indelningarna följer nedan.

- Ett ordinativt pronomen utpekar en eller flera referenter som ingår i en seriellt ordnad, vanligen textuellt eller situationellt given mängd (SAG, volym 2, s. 454)
- Ett perspektivt pronomen anger prototypiskt en referents fysiska placering i förhållande till en annan referent (SAG, volym 2, s.458)
- Komparativa pronomen är en semantiskt rätt enhetlig grupp av ord som anger jämförelser (likheter eller skillnader) (SAG, volym 2, s.437)

Vi använder oss återigen av typexemplet ”i ena stunden är jag glad, i den andra ledsn”. Instinktivt förefaller det som att vi talar om ett ordinativt pronomen, då *andra* i konstruktionen är seriellt ordnad efter tid trots att det inte ingår i en textuellt eller situationellt given mängd (mängden av stunder är aldrig given).

Vi får dock problem när vi närmare undersöker perspektiva pronomen och finner att det är där *ena* hör hemma. Rimligtvis bör *ena* och *andra* i konstruktionen tillhöra samma typ av pronomen. *Ena* i sin form av ett perspektivt pronomen följer dock inte den prototypiska användningen av perspektiva pronomen (jfr borte/närmsta), utan kan användas utifrån ett mycket bredare perspektiv och utgår ofta utifrån alla de egenskaper referenten/referenterna kan tänkas besitta. Talar man om det ena och andra huset kan de säkerligen separeras både från talaren och varandra vad gäller fysisk placering men de kan även identifieras utifrån alla andra egenskaper som skiljer dem åt. Det blir trots det svårt att hävda att *ena* i konstruktionen skulle kunna vara ett perspektivt pronomen, då *andra* är seriellt ordnat efter tid och *ena* ingår i den serien.

Nu har vi kommit till komparativa pronomen. Även här finner vi att *ena* och *andra* i konstruktionen uppvisar kvaliteter som skulle kunna kopplas till dessa pronomen. I ”i ena stunden är jag glad, i den andra ledsn” är det tekniskt sett ingen skillnad på stunderna (de är bara ett tidsmått) utan det är snarare skillnad på talarens tillstånd i de olika stunderna. Det är dock även så att det enda som separerar stunderna från varandra är just talarens tillstånd. I den meningen måste man ändå hävda att stunderna skiljer sig åt. Då är det kanske inte heller så långsökt att hävda att stunderna, i sin kraft av att representera talarens tillstånd, har en komparativ funktion. Konstruktionen kräver ju i stort sett kontrasterade tillstånd och därigenom uppstår kontraster i konstruktionens tidsenheter.

4.3.4. Sammanfattning *ena/andra*

Det är nog ganska vanskligt att försöka placera det *ena* och det *andra* vi finner i konstruktionen inom ramar för etablerade pronomen. De uppvisar egenskaper som passar in på många olika typer av pronomen, mycket på grund av att konstruktionens betydelse har färgat av sig på dess enskilda element. Den viktigaste egenskap de besitter får dock sägas vara ordinativ. Det är absolut väsentligt för konstruktionen att *ena* och *andra* tolkas som en serie av de tidsenheter som används och att de följer omedelbart på varandra. Detta skiljer sig från det konventionaliserade bruket av *ena* men det är som sagt en biprodukt av konstruktionens betydelse.

4.3.5. Nästa (forts.)

Att *nästa* är helt synonymt med *andra* i konstruktionen cementerar den analys som redan har gjorts. När *nästa* används anger det alltid den referent i en seriellt ordnad mängd som har positionen närmast efter den i sammanhanget aktuella referenten (SAG, volym 2, s. 456). I ”i ena stunden är jag glad, i nästa ledsn” är *ena stunden* den aktuella referenten och *nästa stund* följer alltså omedelbart därefter. Användningen av *nästa* i stället för *andra* kan tänkas falla många i smaken just för att relationen mellan referenterna (angränsande i en seriellt ordnad mängd) blir väldigt tydlig.

4.4. Retorik

Det kan vara givande att betrakta konstruktionen utifrån ett retoriskt perspektiv för att bättre förstå och förklara motivationen bakom användningen. Konstruktionens semantiska roll är ju mer eller mindre fastställd: Den uttrycker en pågående föränderlighet av tillstånd som även framställs som abrupt inom de enskilda förändringarna. Men hur gör den det? Jo, genom att ställa två tillstånd eller företeelser i stark kontrast mot varandra, vilket kan ses som en retorisk metod. Genom att applicera ett bredare perspektiv, som retorik får sägas vara i sammanhanget, kan man kanske inte säga något som är specifikt för just konstruktionen men man kan fortfarande knyta an konstruktionen till specifika retoriska metoder eller mönster, vilket möjligtvis kan ge en bättre helhetsbild av konstruktionen. Jag kommer att ta upp några sådana metoder under kommande avsnitt.

4.4.1. Parallellism

Parallellism inom retoriken innebär att flera tankeled i följd knyts ihop av en sträng strukturuppreppningar (Rydstedt 1993). Under struktur-kapitlet kommer jag att närmare förklara hur konstruktionens struktur ser ut, men här kan jag iaf nämna att de två leden i konstruktionen alltid följer samma struktur, trots att flera delar ofta utesluts från det andra satsen. I exemplet nedan har dock inga delar uteslutits.

16. Ena stunden är jag glad, andra stunden är jag ledsen (B)

En anledning till att konstruktionen alltid upprepar sin struktur i sina två led (vilket inte är ett krav för samordnade satser i konventionell grammatik) skulle mycket väl kunna vara motiverat av att skapa parallellism. Tidsenheterna inom konstruktionen (som t.ex stunden) står i direkt kontakt med varandra och trots att den semantiska relationen är uppenbar amplifierar möjligen tillägget av även en strukturell relation emfasen som läggs på tidsenheternas samhörighet. ”Ena stunden är jag glad, (men) jag är ledsen andra stunden” uppvisar i min mening inte alls samma slående relation mellan stunderna som det tidigare exemplet. Jag bör nämna att även när delar utesluts ur den senare satsen i konstruktionen så följer fortfarande de återstående delarna den första satsens struktur. Jfr.

17. I ena stunden är jag glad, i andra stunden är jag ledsen → i ena stunden är jag glad, *i andra ledsen*

18. Jag är glad i ena stunden, jag är ledsen i andra stunden → Jag är glad i ena stunden, *ledsen i andra*

Märk väl att den andra strukturen, S+P+adv, som regel alltid utesluter både predikat och subjekt (även detta diskuteras närmare i struktur-kapitlet).

4.4.2. Ellips

Under *parallellism* nämnde jag att många delar ofta (för att inte säga i de absolut flesta fall) utesluts från den andra satsen. Detta är en typ av konstruktion som i SweCxn går under namnet *ellips.samordning* (kommer även att beskrivas närmare under kapitlet *struktur*). Trots att *ellips.samordning* är en separat konstruktion har jag valt att tala lite kortare om användningen i samband med *ena.andra/nästa*-konstruktionen då konstruktionen har en överväldigande tendens att föra *ellips.samordning* med sig. Användning av en ellips kan säkerligen vara motiverat av tidskonservatism (lathet) då det är enklare för talaren att utelämna redan given

information men fenomenet verkar vara så vanligt i konstruktionen att det ändå kan vara värt att undersöka även ellipsen utifrån ett retoriskt perspektiv. För att något ska vara en ellips i retorisk mening krävs det att det sagda ska verka knappare än vad normalt språkbruk (Rydstedt 1993). Om man tittar på exemplen nedan bör man nog hålla med när jag hävdar att detta gäller för de flesta ellipser i samband med *ena.andra/nästa*-konstruktionen.

19. Ena stunden är jag varm och andra kall (B)

20. Ena sekunden är jag sugen på kyckling sallad, nästa sekund kina-mat (B)

Rydstedt nämner olika motivationer bakom användning av ellipser inom retoriken, men inga av dem passar särskilt väl in på konstruktionen. Jag har således varit tvungen att göra en egen analys och skapa en separat motivation till varför konstruktionen är såpas benägen att förekomma tillsammans med en ellips. Märk väl att denna analys är tentativ och endast rotad i mina egna observationer av konstruktionens faktiska användning. Den är enbart baserad på vad jag som individ uppfattar som en rimlig förklaring.

Jag menar att konstruktionen i sin funktion av att framställa en stark kontrast och en abrupt förändring mellan två tillstånd även vill slopa det rent språkliga avståndet mellan tillstånden. Kontrasten mellan t.ex *varm* och *kall* blir i min mening starkare i ”Ena stunden är jag varm och andra kall” än i ”Ena stunden är jag varm och andra stunden är jag kall”. Även abruptheten verkar mer påfallande när ellips används. Själva språkhandlingen av att exkludera delar av satsen kan verka abrupt. Man kastas från ett tillstånd direkt in i det följande, vilket ger mer emfas till den rent semantiska betydelsen av konstruktionen. Återigen menar jag att betydelsen färgar av sig på formen.

4.4.3. Indelningar

Det är i regel två tillstånd som sätts i kontrast (det förekommer visserligen en och annan tredelning dvs. ’ena, andra, tredje...’ men dessa är högst ovanliga) inom konstruktionen. Tvådelningar, som vi finner i konstruktionen, används enligt Rydstedt för att framhäva kamp och motsättning medan tredelningar snarare förmedlar harmoni (Rydstedt 1993). Det är alltså tämligen vanligt att man finner kontrast-förhållanden i tvådelningar. Jag använder ett par exempel från Rydstedt:

21. Gud står mot Djävulen

22. Kapitalet står mot folket

Exemplen kanske vittnar om tvådelningarnas konventionella natur att hantera faktiska kamper mellan konkreta faktorer (kan diskuteras i det första exemplet) och inte mellan så abstrakta ting som tillstånd, vilket också är sant. Det finns dock i min mening en viktig likhet mellan de två och det är uteslutandet av mellanhanden. När någon säger ”I ena stunden mår jag bra, i den andra dåligt” skulle tolkningen att personen aldrig befinner sig i ett tillstånd däremellan antagligen vara rent felaktig. Det är trots det väsentligt för konstruktionen att inte bjuda in några ”mellantillstånd”. Det är alltså retoriskt i den mening att man förmedlar en slags oreglerad kamp mellan två separata tillstånd, trots att verkligheten antagligen inte är lika binär.

4.5. Struktur

Att fastställa konstruktionens struktur visade sig vara en krävande uppgift. Det finns några egenskaper som är i behov av att problematiseras.

4.5.1. Ellips samordning

Ellips.samordning är namnet (inom SweCxn) på en konstruktion helt separat från *ena.andra/nästa*-konstruktionen. Den är trots det väldigt relevant när man diskuterar just *ena.andra/nästa*-konstruktionen. Definitionen av *ellips.samordning* ser ut som följande:

”Om två samordnade satser eller fraser är partiellt identiska kan [identiska delar]_{Item} underförstås i någondera satsen/frasen.”²

Ett exempel på den konstruktionen skulle kunna vara ”En klänning med skärp och en Ø utan Ø.” där Ø representerar de implicita delarna.

²([http://spraakbanken.gu.se/karp/#extsearch=\(saldo+%3D+%22undefined%22\)+sort+By+wf&lexicon=konstruktikon&search=cql%7Csense+%3D+%22konstruktikon--ellips.samordning%22&page=0](http://spraakbanken.gu.se/karp/#extsearch=(saldo+%3D+%22undefined%22)+sort+By+wf&lexicon=konstruktikon&search=cql%7Csense+%3D+%22konstruktikon--ellips.samordning%22&page=0)) Hämtad 2013-12-05

Jag har nämnt inom tidigare kapitel att förutom de obligatoriska elementen i *ena.andra/nästa*-konstruktionen finns det mycket fritt spelrum i den mening konstruktionen ingår – detta utesluter inte andra konstruktioner, som t.ex *ellips.samordning*-konstruktionen. Nedan presenterar jag ett exempel av *ena.andra/nästa*-konstruktionen med alla ”delar” närvarande.

23. Ena stunden är jag glad, andra stunden är jag jätteirriterad (B)

Denna användning är inte särskilt vanlig, men den förekommer ändå i viss utsträckning. Det vanligaste är dock att meningar som innehåller *ena.andra/nästa*-konstruktionen även innehåller *ellips.samordning*-konstruktionen. Jfr.

24. Ena stunden är jag glad, andra Ø Ø Ø jätteirriterad

25. Ena stunden är jag glad, andra stunden Ø Ø jätteirriterad

Ena.nästa/andra-konstruktionen är alltså inte beroende av *ellips.samordning*-konstruktionen, men i kontexter där *ena.nästa/andra*-konstruktionen går att finna är det även väldigt vanligt att finna just *ellips.samordning*-konstruktionen. De har ingen absolut relation till varandra, utan snarare en tendens-relation. När jag vidare presenterar strukturen för *ena.andra/nästa*-konstruktionen kommer jag således att utgå från konstruktionen med samtliga delar närvarande, alltså utan inbladning av *ellips.samordning*-konstruktionen.

4.5.2 Ordföljd

Konstruktionens har även möjlighet till varierande ordföljd. Jfr.

26. I ena stunden är jag glad, i andra stunden är jag ledsen (B)

27. Jag är glad i ena stunden, jag är ledsen i andra stunden

Ordföljden är alltså antingen adv+P+S eller S+P+adv. Märk väl att den senare ordföljden aldrig förekommer utan ellips i konventionellt språkbruk. I den teoretiska ramen ingår dock samtliga delar. Det är väldigt viktigt att vi här separerar den teoretiska ramen från den praktiska. Inom den teoretiska ramen måste vi fortfarande betrakta alla delar som närvarande även i S+P+adv ordföljden trots att en ellips alltid används i praktiken för denna ordföljd.

Så varför kan ordföljden variera? Svaret är ganska intuitivt. *Ena+tidsenhet* och *andra/nästa+tidsenhet* fungerar som helt vanliga adverbial. Konstruktionen verkar inte ha begränsat deras förmåga att placeras antingen i fundamentet eller i A2-kolumnen (TSRO-adverbial) i ett vanligt satsschema, vilket demonstreras nedan.

Fundament	Typplats	N1	A1	V	N2	A2
1. I ena stunden	är	jag			glad	←
1. I andra stunden	är	jag			ledsen	←
2. Jag	är	←			glad	i ena stunden
2. Jag	är	←			ledsen	I andra stunden

Med det följer att subjektet och predikatet byter plats, enligt konventionella grammatiska regler. Ett satschema med alla de undantag och regler som finns för hur en mening får konstrueras på svenska är också exempel på konstruktioner (helt schematiska) separata från *ena.andra/nästa* och därför kan vi avfärda även denna besynnerlighet med faktumet att andra konstruktioner också är närvarande.

Det finns dock en separat regel för konstruktionen som inte går att härleda hur generella grammatiska regler: Adverbialet måste stå på samma plats i de två satserna (se: parallellism). ”I ena stunden är jag glad, jag är ledsen i andra stunden” är inte en möjlighet, trots att konventionell grammatik inte kräver att adverbial delar plats i samordnade satser. Det finns knappast något bra sätt att uttrycka detta faktum med ett enkelt struktur-format, varför jag väljer att enbart nämna detta som en parentes.

För att uttrycka att ordföljden kan variera har jag valt att använda tecknet \wedge (föreslaget av Benjamin Lyngfelt). Exemplet som jag har använt genom detta kapitel skulle se ut som följande:

Ena stunden \wedge är jag glad, andra stunden \wedge är jag ledsen

För att representera alla förekomster av konstruktionen blir strukturen alltså:

(prep., det) ena NP_{sing, def} \wedge VP NP (konj.)(prep., det.) andra/nästa NP_{sing} \wedge VP NP

4.5.3. Konstruktionspost för ena.andra/nästa

Fält	Typ av information
id	Ena.andra/nästa
type	Cx
cat	S
inheritance	Samordning
evokes	State_continue
definition	[Någon eller något]Theme befinner sig i ett pågående tillstånd av förändring mellan [två utsagda tillstånd]Property. Tillstånden uttrycks genom att [ena]Item samt [andra/nästa]Item kombineras med två identiska [tidsenheter]Item2
structure	(prep., det) ena NP _{sing, def} ^ VP NP (konj.)(prep., det.) andra/nästa Np _{sing} ^VP NP
cee	ena, andra, nästa
coll	Stunden, dagen, sekunden
construction_elements	<role name="Theme" cat="NP"/> <role name="Property" cat=XP> <role name="Item" cat="Pron"/> <role name="Item(2)" cat="NP" Infl=sing/>
examples	I ena stunden är jag glad, i andra stunden är jag ledsen Ena dagen är jag uppåt och full av tillförsikt, nästa dag är jag nere igen Ena sekunden skriker jag av vrede och hat, den andra sekunden gråter jag av kärlek och saknad
comment	Konstruktionen förekommer även ofta med ellips (se Cx → samordning.ellips)
reference	Johansson, Hannes.

5. Diskussion

5.1. Konstruktionens flexibilitet

Under hela arbetet med att definiera och förstå konstruktionen blev det klarare och klarare hur flexibel den var. Inte bara kan de kontrasterande tillstånden inom konstruktionen realiseras på många olika sätt utan konstruktionen kan även uppvisa variation i ordföljd. Den verkar inte vara lika bunden till specifika grammatiska mönster som många andra konstruktioner, vilket dock har gjort analysen allt mer intressant.

5.2. Korpusarna

I tidigare avsnitt har jag inte diskuterat korpusarnas relation till varandra. Anledningen att jag valde just de korpusarna var visserligen för att eventuellt göra en jämförelse mellan dem men detta visade sig vara en mindre omöjlighet. Den relativa frekvensen av konstruktionen i både *tidningstext* och *skönlitteratur* var otroligt låg jämfört med *bloggmix*. Det verkar tydligt att konstruktionen har en vardaglig prägel. Den används även oftast för att uttrycka ganska personliga tillstånd och känslor, varför den antagligen inte förekommer särskilt ofta i *tidningstext* och *skönlitteratur*.

5.3 Avslutande summering & tankar

Konstruktionen *ena.andra/nästa* skapar genom ett starkt kontrast av två tillstånd en bild av abrupt föränderlighet. I två samordnade satser med identisk struktur ställs oftast ett positivt tillstånd mot ett negativt, vilket ger en slående känsla av en kaotisk (ofta känslomässig) tillvaro.

På det hela taget har arbetet varit väldigt givande. Analysmetoden var relativt fri, vilket kanske är nödvändigt när man analyseras specifika konstruktioner, då de som tidigare har nämnts karaktäriseras just av oförutsägbarhet. Det kändes på sina ställen som en omöjlighet att få ihop tillräckligt med stoff för att göra en värdig analys men detta var nog i sig något positivt då jag tvingades att tänka utanför det uppenbara. Syftet, vilket var att karaktärisera och analysera konstruktionen samt att skapa en konstruktionspost får sägas vara uppfyllt.

Litteraturförteckning

- Goldberg, Adele E. 1995. *Constructions. A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago & London: University of Chicago Press.
- Hilpert, Martin. Ännu inte utgiven. Introduktionskapitel till *Construction grammar and its applications in English*.
- Lyngfelt, Benjamin, Lars Borin, Linnéa Bäckström, Markus Forsberg, Leif-Jöran Olsson, Julia Prentice, Rudolf Rydstedt, Emma Sköldberg, Sofia Tingsell, Jonatan Uppström. 2013. *Ett svenskt konstruktikon. Grammatik möter lexikon*. Inst. f. Svenska språket, Göteborgs universitet.
- Lyngfelt, Benjamin & Forsberg, Markus 2012. *Ett svenskt konstruktikon. Utgångspunkter och preliminära ramar*. (GU-ISS 2012-02) Inst. f. svenska språket, Göteborgs universitet. <<http://hdl.handle.net/2077/29198>>. [Tillgänglig 30 september 2013.]
- Rydstedt, Rudolf. 1993. *Retorik*. Lund: Studentlitteratur.
- Teleman, Ulf, Staffan Hellberg & Erik Andersson 1999. *Svenska Akademiens grammatik*. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Information om FrameNet. <https://framenet.icsi.berkeley.edu/fndrupal/about> Hämtad 2013-12-03